

Ketenzorg orgaandonatie

De rol van de SEH en IC

Marloes Witjes

Promovendus Afdeling Intensive Care

NEDERLANDSE TRANSPLANTATIE STICHTING

Radboudumc

Disclosure belangenverstremgeling voor de sprekers van de AZO scholingsavond

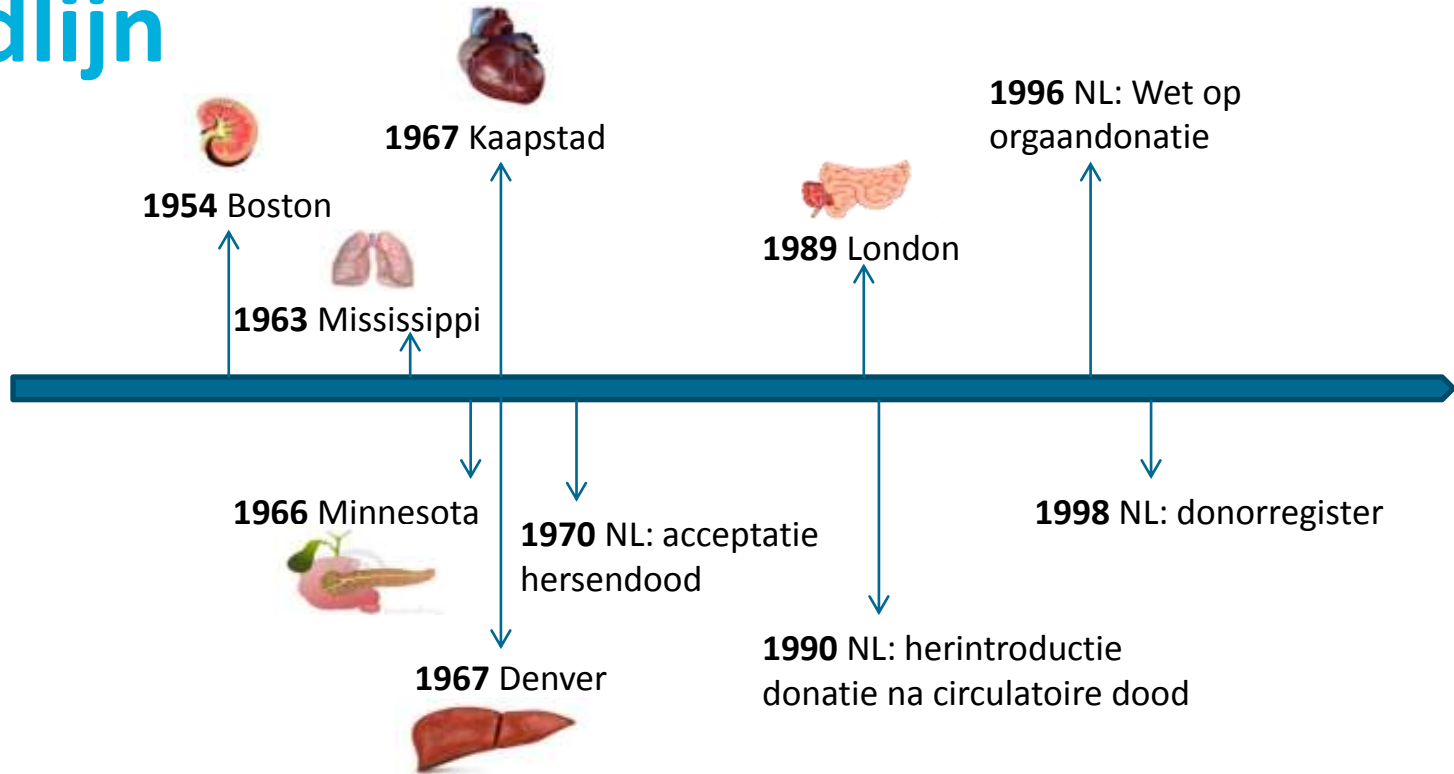
(Potentiële) belangenverstremgeling	Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	•Geen
•Sponsoring of onderzoeksgeld •Honorarium of andere (financiële) vergoedingen •Aandeelhouder •Andere relatie	•VWS •Geen •Geen •Geen

64 jaar geleden

1954: Tweelingbroers Ronald en Richard Herrick, na de 1^e orgaantransplantatie ter wereld. (Bron: NTS)

Tijlijn

Wet op orgaandonatie 1996

- Regels voor donoren, familie en nabestaanden
 - Opt-in systeem
 - Opt-out systeem
 - 'soft'
 - 'hard'

Wet op orgaandonatie 1996

- Donorregister vanaf 1998

The screenshot shows the Dutch Donorregister website. At the top right is the logo of the Donorregister, with the text 'Donorregister Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport'. Below this is a green navigation bar with the title 'Donorregister' and menu items: 'Home', 'Uw registratie', 'Informatie over donorregistratie', 'Medische procedure orgaandonatie', and 'Over het Donorregister'. A search bar with the text 'Zoeken' is on the right. The main content area features a heading 'Leg uw keuze vast in het Donorregister' followed by a paragraph: 'Registreren in het Donorregister geeft duidelijkheid aan iedereen. In het Donorregister legt u vast of u kiest voor donatie van uw organen en weefsels. Het vastleggen van uw beslissing kan online of per post,'. A blue button labeled 'Leg uw keuze vast' is positioned below the text. To the right of the text is a photograph of a woman looking at a young boy.

Wet op orgaandonatie 1996

- Regels voor artsen
- Toewijzing organen
- Orgaanhandel

- Bloedgroep en weefselovereenkomst
- Lengte en gewicht
- Medische urgentie

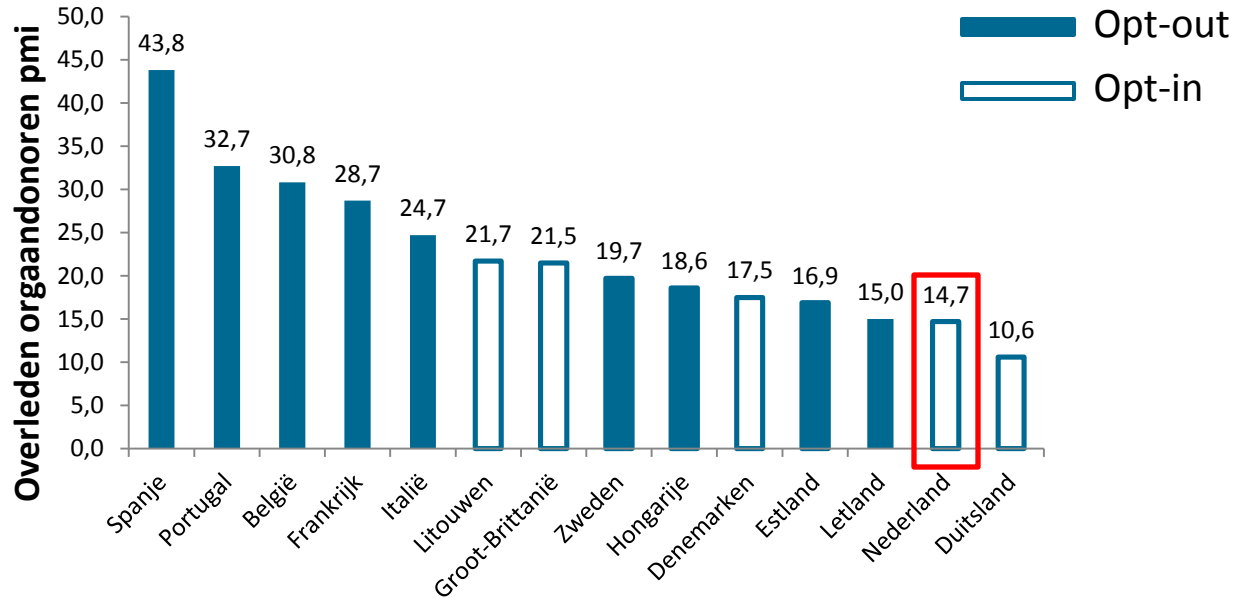
De nieuwe donorwet

- Actieve donorregistratie
- Vanaf juli 2020

© 2019 Gemeente The Hague. All rights reserved. De Gemeente van Rotterdam is niet aansprakelijk voor schade van welke aard ook.

Internationale verschillen

Bron: ONT Nieuwsbrief 2016

Klein deel van overledenen kan doneren

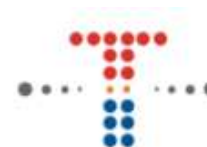

Algemene contra-indicaties orgaandonatie

Let op: dit zijn relatieve contra-indicaties.

Overleg bij twijfel altijd met een transplantatiecoördinator via de NTS.

- ➔ onbekende doodsoorzaak
- ➔ onbehandelde sepsis
- ➔ maligniteiten, met uitzondering van enkele primaire, niet-gemetastaseerde hersentumoren en indien de voorgeschiedenis een curatief behandelde maligniteit vermeldt
- ➔ actieve virale infectie met rabiës, herpes zoster, rubella of hiv
- ➔ actieve tuberculose

NEDERLANDSE TRANSPLANTATIE STICHTING

www.transplantatiestichting.nl

Knelpunten

- Veel families weigeren donatie (2016: 53%)
- Herkenning van potentiële orgaandonoren

Herkenning potentiële donoren

Tabel 8.2: Kengetallen orgaandonatie op ic-afdelingen van 92 ziekenhuizen in 2016 (Bron: NORD-MSO)

Regio	Overledenen	Potentieel* onder overledenen	Herkend onder potentieel	Aanmelding	Uitname minstens één orgaan
Amsterdam	1254	13,5%	100%	55	41
Groningen	1321	12,7%	100%	54	47
Leiden	1074	6,9%	96%	29	21
Maastricht	598	9,2%	100%	20	14
Nijmegen	1736	11,0%	99%	71	57
Rotterdam	1149	12,0%	97%	39	32
Utrecht	717	13,0%	100%	38	26
Totaal	7849	11,3%	99%	306	238

* Medisch potentieel (beademd en inclusief leeftijden > 75 jaar) aan DBD-donoren (hersendood vastgesteld), mogelijk DBD-donoren (hersendoodiagnostiek niet afgerond om niet-medische redenen) en DCD-donoren (DCD-donoren voor wie een protocol aanwezig is in het desbetreffende ziekenhuis).

The Organ Donor Crisis: The Missed Organ Donor Potential From the Accident and Emergency Departments

P. Aubrey, S. Arber, and M. Tyler

Controlled Organ Donation After Cardiac Death: Potential Donors in the Emergency Department

Murray Blackstock, Dermot W. McKeown, and David C. Ray

Identification of potential organ donors of advanced age in EDs[☆]

Philippe Le Conte MD, PhD^{a,*}, David Riochet PhD^b, Laetitia Labastire MD^a,
Jean Christophe Auneau MD^a, Estelle Legeard MD^a, Myriam Van Tricht MD^a,
Eric Batard MD^a, Emmanuel Montassier MD^a,
Arnaud Martinage MD^a, Gilles Potel MD, PhD^a

Is er een potentieel buiten de IC?

*American Journal of Transplantation 2017; XX: 1–6
Wiley Periodicals Inc.*

The Influence of End-of-Life Care on Organ Donor Potential

**M. Witjes^{1,2}, A. Kotsopoulos³, I.H.F. Herold⁴,
L. Otterspoor⁴, K.S. Simons⁵, J. van Vliet⁶,
M. de Blauw⁶, B. Festen⁷, J.J.A. Eijkenboom⁸,
N.E. Jansen², J.G. van der Hoeven¹ and
W.F. Abdo^{1,*}**

Casus

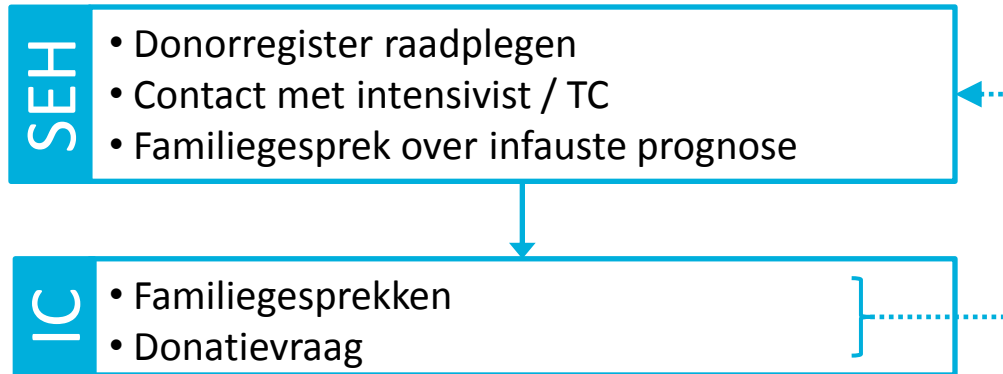
- 66-jarige vrouw op de SEH met bewustzijnsvermindering
- Blanco voorgeschiedenis
- CT-scan: uitgebreid bloedig CVA
- E2M1V1 op SEH
- Hemodynamisch en respiratoir stabiel
- Infauste prognose
- Naar afdeling Neurologie om te overlijden

Doel

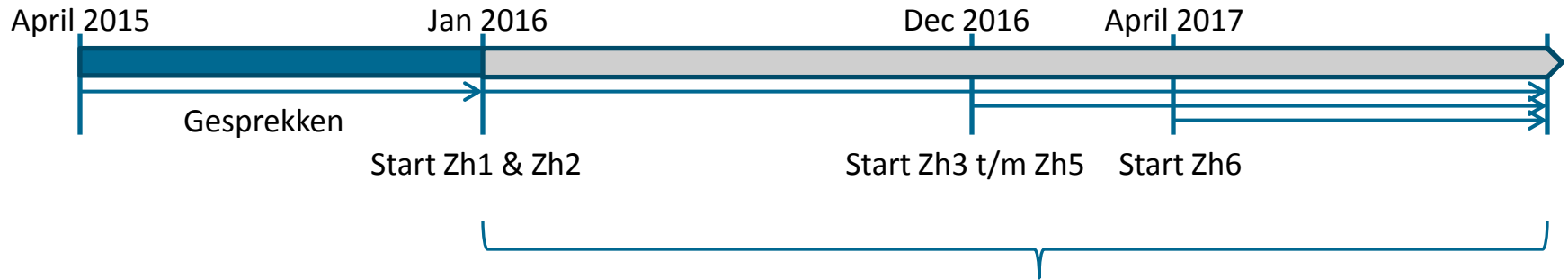
1. Potentiële orgaandonoren herkennen
2. Optimale omstandigheden creëren om donatie te bespreken met familie

Multidisciplinaire aanpak

Patiënten **op de SEH** met neurologische schade, **infauste prognose** en **geen contra-indicaties** voor orgaandonatie

Implementatie

Evaluaties (n=85):

1. Vragenlijst
2. Semi gestructureerd interview

ICU opnames voor end-of-life care

5103 overledenen

55 ICU opnames

23 orgaandonatie procedures

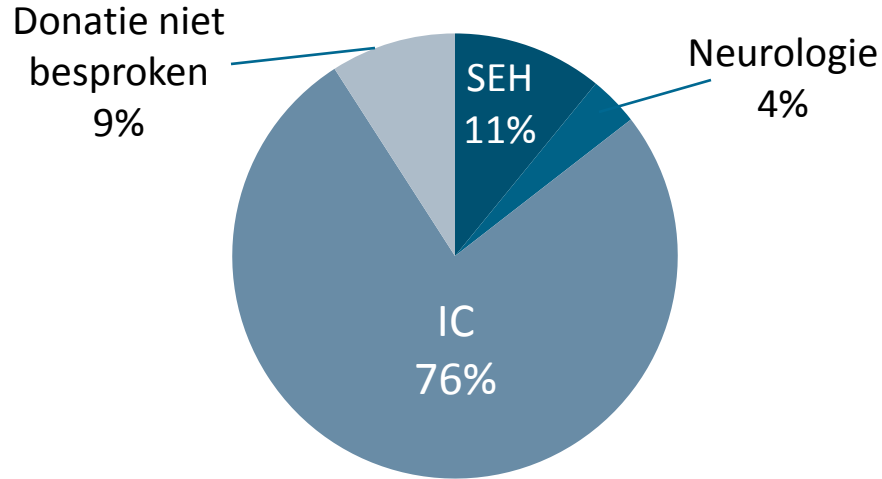
20 succesvolle transplantaties

90 organen getransplanteerd

Waar is donatievraag gesteld?

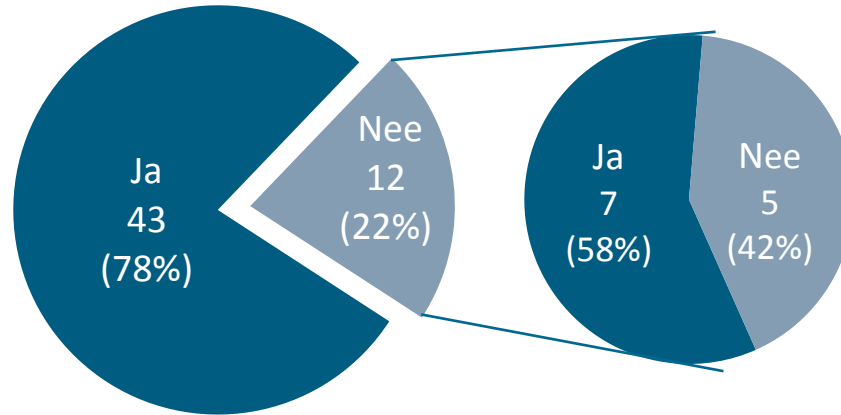
n=55

- Meer tijd
- Minder hectisch
- Beddencapaciteit
- Uitleg IC opname

Was patiënt geïntubeerd?

n=55

Intuberen voor orgaandonatie

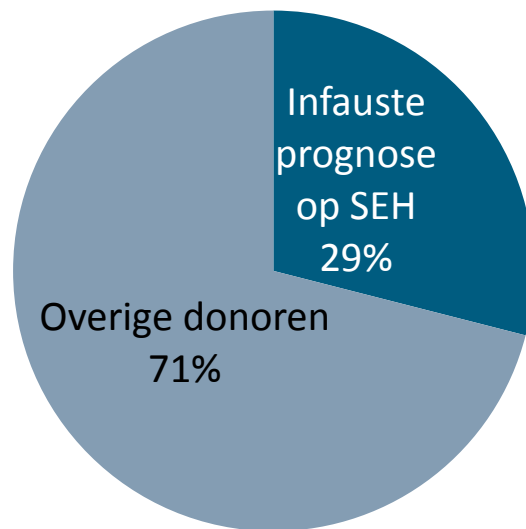
- MAG wanneer nog geen familie aanwezig én niet met 'bezwaar' geregistreerd in DR
- Gebeurt vaak pas ná toestemming

Casus

- 67-jarige man met intracerebrale bloeding en infauste prognose
- Niet geïntubeerd
- Orgaandonatievraag op SEH
- Opname IC
- Patiënt verslechterde snel → intuberen ja/nee?
- Stabilisatie op IC zonder noodzaak intubatie
- Op IC dochters bijgepraat en donatievraag

Aandeel SEH donoren op totale donorpool

n=69

Conclusie

Nieuwe aanpak:

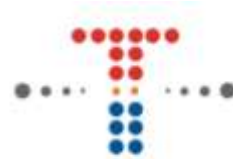
1. Leidt tot betere herkenning (SEH)
2. Creëert de mogelijkheid om orgaandonatie te bespreken.

Take home message

- **Rol SEH:**
 - Herkenning
 - Donorregister raadplegen
 - Contact IC
- **Rol IC:**
 - Donatievraag
 - Opstarten donatieprocedure

Meer info

www.transplantatiestichting.nl/

NEDERLANDSE TRANSPLANTATIE STICHTING

- Modelprotocol postmortale orgaan- en weefseldonatie
- Richtlijn orgaandonatie na euthanasie
- Richtlijn forensische geneeskunde orgaan- en weefseldonatie
- Etc.